

[Viggo Starcke.]

sandsynligvis først vil mobilisere, når det er for sent. At tro på, at man, hvis der kommer et angreb, kan mobilisere under angrebets udvikling, er en illusion. Jeg skal her pege på kasernerne, vore store, dejlige kaserner, som desværre er så synlige i landskabet og så velkendte for enhver angriber. Disse kaserner kan i dag ved flyverangreb udslettes på et tidsrum, der ligger under 1 time, og hvis man vil forebygge dette ved i første øjeblik at rømme kasernerne, kan man måske redde nogle af soldaterne — selvom man i så fald skal skynde sig, for et angreb kan komme lige så uventet som japanernes angreb på Pearl Harbour, lige så overraskende som general Eisenhowers angreb i Nordafrika —, men i det øjeblik kasernerne enten er ødelagt ved flyverangreb og sabotage eller frivilligt er rømmet af den danske hær, kan mobilisering ikke finde sted, fordi kasernerne er samlingspladser, opsamlingssteder, depoter for våben, udrustning, mundering og materiel. Selve kaserne-systemet er udmærket i fredstid, fordi det egner sig godt til uddannelse og byder en vis komfort ved kaserneeringen af mandskabet, men i en krig — og også under en fredstilstand, hvor man kan vente en pludselig krig — er kasernerne dødsfælder; og de er meget kostbare dødsfælder, fordi de koster millioner, hundreder millioner af kroner, som dels trækkes fra anden produktiv investering, dels beslaglægger materiel, som kunne anvendes til boligbyggeri, dels beslaglægger arbejdskraft, som kunne anvendes til at bygge hjem for mennesker.

Her vil jeg gerne pege på de erfaringer, man bygger på i Schweiz, hvor man ikke lægger soldaterne i kaserner, men spreder dem og lader dem bo i hjemmene med deres enkeltmandsudrustning. Det er et fortræffeligt virkende system, som, hvis vi i dag gik over til det, ganske ville løse det overordentlig svære problem, den højtærede forsvarsminister står overfor, nemlig dette: Hvordan skal vi skaffe kaserneplads? Det ville samtidig ved at lette løsningen af bolig-nødsproblemet have den største virkning overfor den indre økonomiske og sociale front, hvor den dårlige løsning af boligspørgsmålet i dag i høj grad er noget, som kommunisterne er tilfredse med.

Selve spredningssystemet, standsningen af kasernebyggeriet og det, at man kasserer både kasernerne og den forældede mobilise-

ring ved at organisere beredskabsstyrken, der ligger spredt udover hele landet, sådan, at den øjeblikkelig kan sættes på krigsfod, ikke ved mobilisering, men ved en simpel alarmering, vil formindskede risikoen, forøge styrken og derigennem forøge den krigsforebyggende virkning af et forsvar. Med den nuværende mobilisering vil der gå 15—16 timer, før alle de indkaldte under gunstige og uforstyrrede forhold kan være iklædt og formeret. Efter det forslag, retsforbundet har fremsat, kan hele forsvarsstyrken være på krigsfod på 6 timer — på under den halve tid. Det kan måske være af afgørende betydning.

Endelig vil jeg pege på en meget vigtig side af sagen, nemlig rationaliseringen af uddannelsen. Når vore unge mennesker, der ligger inde i soldatertjenesten, føler, at deres tid bruges på en urationel måde, fremmer også dette utilfredsheden. I Sverige, hvor man f. eks. anvender den moderne psykoteknik i hæren — man har investeret 130 000 kr. i et psykoteknisk undersøgelsesinstitut —, opnår man derved en besparelse på 1½ mill. kr. årlig, hvilket er et stort udbytte for så ringe en investering. Indenfor erhvervslivet, indenfor den engelske hær og indenfor den amerikanske hær anvender man den moderne rationalisering med arbejdsanalyser o. s. v. Hvis vi gik over til det, ville man fjerne mange af de gnidningspunkter, som i dag opstår mellem forsvaret, befolkningen og ungdommen.

Jeg vil gerne igen sætte en lille streg under frivillighedsprincippet. I denne forbindelse lagde jeg med stor glæde mærke til en udtalelse, som det ærede medlem hr. Hans Hedtoft fremsatte den 1. marts ved et møde i Kjellerup. Jeg beder om tilladelse til et ganske kort citat. Det ærede medlem hr. Hans Hedtoft sagde:

„Man må på frivillighedens grund overbevise landets ungdom om, at friheden og demokratiet er et offer værd“.

Jeg må sige, at jeg synes, det er lidt af en opgave at overbevise ungdommen om, at man på frivillighedens grund skal tvangsudskrive den. Og hvis det ærede medlem hr. Hans Hedtoft virkelig mener noget med dette om frivillighedens grund, vil han sandsynligvis igen vende tilbage til det standpunkt, som socialdemokratiet havde, dengang det i 1924 og i 1929 fremsatte forslag om den tvungne værnepligts afskaffelse. Og dette kunne egentlig adresseres også til